

विभागभावना ज्ञेया Y. 2. 149. -9 Remembering, recollection. -10 Direct knowledge, perception or cognition. -11 The cause of memory which arises from direct perception (in logic); see भावना and स्मृति in T. S.; भावनाख्यस्तु संस्कारो जीववृत्तिरतीन्द्रियः Bhāṣā. P. -12 Proof, demonstration, argument. -13 Steeping, infusion, saturating a dry powder with fluid; द्रवेण यावन्मानेन चूर्णं सर्वं प्लुतं भवेत् । भावनायाः प्रमाणस्तु चूर्णे प्रोक्तं भिषग्वरैः Bhāva. P. -14 Scenting; decorating with flowers and perfumes. -15 (In arith.) Finding by combination or composition. -16 Nature, essence (at the end of comp.). -17 Reason, cause; परावरेण प्रकृतिमस्योत्पत्त्यन्तभावनम् Bhāg. 3. 32. 7. -18 Growth, prosperity (वर्धन); तस्यैषा निष्कृतिः कृत्स्ना भूतानां भावनं पुनः Mb. 12. 97. 7. -ना 1 A crow. -2 Water. -नम् Apprehension, perception. -Comp. -आश्रयः N. of Śiva. -मय a. imaginary. -युक्त a. 1 thoughtful -2 anxious.

भावयित् a. A protector, promoter; क्रोधो हन्ता मनुष्याणां क्रोधो भावयिता पुनः Mb. 3. 29. 1.

भावाटः [भावं भावेन वा अटति, अट्-अण् अच् वा] 1 Emotion, passion, sentiment. -2 The external indication of the feeling of love. -3 A pious or holy man. -4 An amorous man. -5 An actor. -6 Decoration, dress.

भाविक a. (-की f.) [भावेन निर्द्वयं ठक्] 1 Natural, real, inherent, innate. -2 Sentimental, pervaded by a feeling or sentiment; विभावितभाविकस्फुटरसमृशाभ्यक्ता वैतालिकैर्जगिरे गिरः N. 19. 1; Śi. 4. 33. -3 Future. -कः An equation involving the products of unknown quantities. -कम् 1 Language full of love or passion. -2 (In Rhet.) A figure of speech which consists in describing the past or future so vividly that it appears to be actually present. It is thus defined by Mammaṭa; प्रत्यक्षा इव यद्भावाः क्रियन्ते भूतभाविनः । तद् भाविकम् K. P. 10.

भावित p. p. [भू-णिच् कर्मणि-क्त] 1 Created, produced; obtained, got. -2 Manifested, displayed, exhibited; भावितविषवेगविक्रियः Dk.; (भजे) भक्तेष्वलं भावितभूतभावनम् Bhāg. 5. 17. 18. -3 Cherished, fostered; तेषां दृष्ट्वा भावितानीहितानि प्रोवाच राजा जनमेजयोऽथ Mb. 1. 55. 17. -4 (a) Conceived, imagined, supposed, presented to the imagination; तं तमेवैति कौन्तेय सदा तद्भावभावितः Bg. 8. 6. (b) Known, recognized, acknowledged. -5 Thought of, meditated upon. -6 Made to become, transformed into. -7 Sanctified by meditation; अनन्यभावे निजधर्मभाविते मनस्यवस्थाप्य भजस्व पूरुषम् Bhāg. 4. 8. 22; see भावितात्मन्. -8 Proved, established. -9 Pervaded by, filled or saturated with, inspired by. -10 Soaked, steeped, infused in; किञ्चित् स्निग्धं यथा च स्याच्छुष्कचूर्णमभावितम् Mb. 12. 195. 18. -11 Perfumed, scented. -12 Mixed with. -13 (In math.). Involving the products of unknown quantities. -14 Directed towards, fixed upon; यदीश्वरे भगवति कर्म ब्रह्मणि भावितम् Bhāg. 1. 5. 32. -15 Possessed, captured (वशीकृत); ततोऽन्ये च यथाकामं दुदुहः पृथुभाविताम् Bhāg. 4. 18. 13. -16

Engrossed, filled; रथाङ्गपाणेरनुभावभावितम् Bhāg. 12. 10. 42. -17 Pleased, gladdened; इष्टान् भोगान् हि वो देवा दास्यन्ते यज्ञभाविताः Bg. 3. 12. -तम् Product obtained by multiplication, a factum. -Comp. -आत्मन्, -बुद्धि a. 1 one whose soul is purified by meditating on the Supreme Spirit, one who has perceived the Supreme Soul; तस्य देवप्रभावस्य तपसा भावितात्मनः Rām. 3. 5. 4. -2 pure, devout, holy; एको भावः सदा शक्ती यतीनां भावितात्मनाम् Pt. 3. 65. -3 thoughtful, meditative; भावितात्मा भुवो भर्तुरथैनं प्रत्यबोधयत् R. 1. 74. -4 engaged in, occupied with; स्वगोत्रसंकीर्तनभावितात्मनः Śi. 12. 38. (-m.) a sage, saint. -भावन a. being one's self furthered and furthering others.

भावितकम् The product of a multiplication, a factum.

भावित्रम् [भू-णि च्त्र] The three worlds (heaven, earth, and lower regions); Uṇ. 4. 179.

भाविता 1 The state of being or becoming. -2 Futurity. -3 Predestination.

भावित्वम् Inevitableness, necessity.

भाविन् [भू-भविष्यति णिनि] 1 Being, becoming; मृत्युभावि R. 11. 49. -2 To be or to come to pass in future, what will take place; लोकेन भावी पितुरेव तुल्यः R. 18. 38; प्रस्थानं ते कथमपि सखे लम्बमानस्य भावि Me. 43. -3 Future; समतीतं च भवच्च भावि च R. 8. 78; प्रत्यक्षा इव यद्भावाः क्रियन्ते भूतभाविनः K. P. 10; N. 3. 11. -4 Capable of taking place. -5 What must take place or is destined to happen, predestined; यद्भावि न तद्भावि भावि चेन्न तदन्यथा H. 1. -6 Noble, beautiful, illustrious. -7 Attached or devoted to; खाद्वै निवर्तन्ति न भाविनस्ते Mb. 12. 202. 2. -8 Possessed of (at the end of comp.). -m. N. given to every vowel except अ and आ. -नी 1 A handsome woman; Mb. 1. 6. 9. -2 A noble or virtuous lady; अनेन धर्मः सविशेषमय मे त्रिवर्गसारः प्रतिभाति भाविनि Ku. 5. 38. -3 A wanton woman. -4 A particular musical composition.

भावुक a. [भू-उक्त्] 1 About to be or happen. -2 Becoming. -3 Prosperous, happy. -4 Auspicious, blessed. -5 Having a poetic taste, appreciative; सुहुरहो रसिका भुवि भावुकाः Bhāg. 1. 1. 3. -कः A sister's husband (used chiefly in dramas); स्वकुटुम्बवियोगेन क्रियते तव भावुकः Gaṇeśa P. (The story of Pātāliputra). -कम् 1 Happiness, welfare, prosperity; स रातु वो दुश्च्यवनो भावुकानां परंपराम् K. P. 7 (given as an instance of the fault of composition called अप्रयुक्तत्व). -2 Language full of love and passion.

भाव्य a. [भू-ष्यत्] 1 About to be or happen; मनुष्योद्देशो भाव्यः Bhāg. 8. 13. 30; oft. used impersonally like भवितव्यम् q. v.; किं तैर्भाव्यं मम सुदिवसैः Bh. 3. 41. -2 Future. -3 To be performed or accomplished. -4 To be conceived or imagined. -5 To be proved or